Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Landelijke Staforganisatie

Datum
juni 2021

Protocol Beschermingszaken[1]

Dit protocol is geschreven voor de medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming.

Inhoudsopgave

Inleiding 2
1. Juridisch kader 3
1.1. Ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing 3
1.1.1. Taken n.a.v. verzoek tot ondertoezichtstelling en tijdens ondertoezichtstelling 4
1.2. Gezagsbeëindigende maatregel 6
1.3. Voorlopige maatregelen 6
1.3.1. Voorlopige ondertoezichtstelling 6
1.3.2. Voorlopige voogdij 7
2. Werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming 8
2.1. Intake 8
2.1.1. Kwaliteitseisen ten aanzien van de intakewerkzaamheden 8
2.1.2. Advies en triage 8
2.1.3. Registratie in KBPS vanaf de start 9
2.2. Onderzoek 9
2.3. Rapportage 10
2.4. Toetsende taak 10
2.5. Specifieke onderzoeken 11
3. Voorbereiding op zitting 11

[1] Er is 1 wijziging op het protocol Bescherming 2021 met ingang van september 2025 met betrekking tot de voorbereiding op zitting in hoofdstuk 3. Dit is naar aanleiding van de aanbevelingen van de inspectie en moet per direct verwerkt worden. De volgende versie van het protocol Bescherming 2026 is in ontwikkeling.

Inleiding

De Raad voor de Kinderbescherming (verder: de RvdK) is op grond van wet- en regelgeving gelegitimeerd om onderzoek te doen naar een verzorgings- of opvoedingssituatie wanneer er sprake is van een (vermoedelijke) schending van het fundamentele recht van een minderjarige op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en uitgroei naar zelfstandigheid. De RvdK kan dat ook doen als betrokkenen daarom niet zelf hebben gevraagd of dat zelf niet wensen en kan dat doen voor ieder in Nederland verblijvend kind, ongeacht de status van het kind. Indien de situatie van de minderjarige daartoe aanleiding geeft, zal de RvdK de rechter verzoeken een kinderbeschermingsmaatregel uit te spreken.

De RvdK wordt ingeschakeld op verzoek van het college van B&W, een door het college gemandateerde instelling, Veilig Thuis of een gecertificeerde instelling (verder: de GI) (art. 3.1 Jw). Soms wordt de RvdK ook gevraagd onderzoek te doen door buitenlandse rechterlijke instanties door de Centrale Autoriteit internationale kinderaangelegenheden (CA) op basis van verdragsbepalingen; door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of door de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).

Bij uitzondering – met name in geval van acute en ernstige crisissituaties – treedt de RvdK op naar aanleiding van een melding van een burger of organisatie indien een kinderbeschermingsmaatregel noodzakelijk lijkt. Ook wanneer de situatie van een aanstaande moeder zodanig is dat het nog ongeboren kind ernstig gevaar loopt, kan de RvdK een onderzoek naar de noodzaak van een kinderbeschermingsmaatregel doen.

De RvdK heeft naast beschermingsonderzoeken ook andere taken. Zie daarvoor www.kinderbescherming.nl en de andere protocollen van de Raad. Wanneer zo'n ander onderzoek gestart is, kan de RvdK dat onderzoek uitbreiden met een beschermingsonderzoek wanneer een zodanige opvoedingsproblematiek vermoed wordt, dat een kinderbeschermingsmaatregel overwogen moet worden.

Ook toetst de RvdK de besluiten van de GI tot niet-verlenging van een ondertoezichtstelling of tot de (tussentijdse) beëindiging van een uithuisplaatsing. Indien daartoe aanleiding bestaat, zal de RvdK (al dan niet na nader onderzoek) een verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling of de machtiging uithuisplaatsing indienen.

Tenslotte adviseert de RvdK de rechter, indien door de GI om een verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing wordt gevraagd na een uithuisplaatsing van twee jaar in het kader van een ondertoezichtstelling.

Bij alle onderzoeken van de RvdK vormt het belang van het kind de eerste overweging voor de RvdK zoals dat is vastgelegd in artikel 3 Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. De RvdK bevordert, binnen zijn mogelijkheden, de ontwikkeling van het kind. De RvdK hanteert als uitgangspunt dat ouders in beginsel het recht hebben hun eigen kind op te voeden en te verzorgen en dat het kind het recht heeft door zijn ouders opgevoed te worden. Pas als het ouders niet lukt de bedreigde ontwikkeling af te wenden, ook niet met ondersteuning van het sociale netwerk en/of hulpverlening, kan een kinderbeschermingsmaatregel nodig zijn.

In hoofdstuk 1 van dit protocol wordt het juridische kader van de kinderbeschermingsmaatregelen beschreven en in hoofdstuk 2 wordt de werkwijze van de RvdK beschreven.

1. Juridisch kader

De kinderbeschermingsmaatregelen die door de RvdK voor de Kinderbescherming kunnen worden verzocht, zijn:

- Ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing (zie paragraaf 1.1);
- Gezagsbeëindigende maatregel (zie paragraaf 1.2);
- Voorlopige maatregelen (zie paragraaf 1.3).

1.1. Ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing

De RvdK zal de kinderrechter verzoeken een minderjarige onder toezicht te stellen van een GI indien (1) deze minderjarige ernstig in zijn of haar ontwikkeling wordt bedreigd en (2) de zorg die in het verband met het wegnemen van deze bedreiging noodzakelijk is voor de minderjarige of voor zijn ouders of de ouder die het gezag uitoefent door dezen niet of onvoldoende wordt geaccepteerd en (3) de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefent binnen een voor het kind aanvaardbare termijn de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding, als bedoeld in artikel 1:247 lid 2 BW, in staat zijn te dragen (art. 1:255 BW). Met name de derde voorwaarde vraagt van de RvdK een inschatting te maken over de mogelijkheden van ouders in de toekomst en is vooral van belang wanneer een kind uit huis is geplaatst. Mocht de verwachte duur van de hulpverlening langer zijn dan die voor het kind aanvaardbaar is, dan is een ondertoezichtstelling geen reële optie en zal een gezagsbeëindigende maatregel overwogen moeten worden. Met deze voorwaarde vormen de ondertoezichtstelling en de gezagsbeëindigende maatregel een vloeiende lijn waarin het begrip 'aanvaardbare termijn' het sleutelbegrip is.

De ondertoezichtstelling kan voor maximaal een jaar worden uitgesproken (art. 1:258 BW). De wet geeft uitdrukkelijk aan dat de ondertoezichtstelling ook korter kan duren dan de maximale termijn en vraagt van de RvdK in het verzoekschrift de concrete bedreigingen aan te geven. De kinderrechter kan ambtshalve de andere kinderen in het gezin onder toezicht stellen waarvoor de RvdK geen ondertoezichtstelling heeft verzocht.

Indien de RvdK na onderzoek niet overgaat tot het indienen van een verzoek tot ondertoezichtstelling, deelt hij dit schriftelijk mee aan degene die het verzoek tot onderzoek heeft gedaan, waarna de burgemeester bevoegd is om de RvdK te verzoeken de zaak voor te leggen aan de kinderrechter (art. 1:255 lid 3 BW).

Het doel van de ondertoezichtstelling is om een oplossing te vinden voor de problemen die de ontwikkeling van een kind bedreigen. Het accent ligt op ondersteuning vanuit het sociale netwerk en/of hulpverlening om de problemen op te lossen en/of te werken aan het herstel van de relatie tussen ouder en kind.

Het is de bedoeling ouders en kind vaardiger te maken, zodat zij in de toekomst zelf opvoedingsvragen- en problemen kunnen oplossen.

Als de RvdK de kinderrechter verzoekt een ondertoezichtstelling uit te spreken, kan de RvdK de kinderrechter tevens verzoeken de GI te machtigen om de minderjarige voor de duur van maximaal een jaar dag en nacht uit huis te plaatsen. Tot uithuisplaatsing wordt slechts overgegaan als dit noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige of tot onderzoek van diens geestelijke of lichamelijke gesteldheid (art. 1:265b BW). Een uithuisplaatsing houdt in dat een jeugdige – al dan niet tijdelijk – ergens anders verblijft dan in zijn eigen gezin, bijvoorbeeld in een residentiële instelling, gezinshuis of (netwerk)pleeggezin. Het doel van een uithuisplaatsing is de veiligheid te herstellen, de ontwikkeling van een kind (weer) op gang te brengen en zijn welzijn te bevorderen. Bij een uithuisplaatsing moet periodiek de mogelijkheid van een thuisplaatsing van de minderjarige bekeken worden.

Het kan ook een uithuisplaatsing in een gesloten instelling betreffen. Wanneer een jeugdige kampt met ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen die zijn ontwikkeling naar volwassenheid ernstig belemmeren, zal doorgaans een intensieve vorm van jeugdhulp met verblijf nodig zijn

om hem in staat te stellen gezond en veilig op te groeien naar zelfstandigheid, voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Wanneer de jeugdige zich aan de jeugdhulp die hij nodig heeft, onttrekt of daaraan door anderen wordt onttrokken, kan gesloten jeugdhulp ingezet worden (art. 6.1.2 lid 2 Jw). Dit is een zeer zware en intensieve vorm van gespecialiseerde jeugdhulp waarbij de vrijheden van de jeugdige kunnen worden ingeperkt, om te voorkomen dat de jeugdige zich onttrekt of onttrokken wordt aan de hulp die hij nodig heeft. Gesloten jeugdhulp heeft als doel jeugdigen met ernstige gedragsproblemen te behandelen en een dusdanige gedragsverandering te bewerkstelligen dat deze jeugdigen weer kunnen participeren in de maatschappij. De jeugdige wordt daartoe opgenomen in een instelling voor gesloten jeugdhulp.

Voor een machtiging tot plaatsing in een instelling voor gesloten jeugdhulp moet worden verklaard dat aan het criterium in art. 6.1.2 Jw is voldaan, alsmede moeten er feiten en omstandigheden worden gesteld waaruit blijkt dat opneming van de jeugdige in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp noodzakelijk is. Deze verklaring behoeft de instemming en moet zijn ondertekend door een gedragswetenschapper, die de jeugdige met het oog daarop kort tevoren heeft onderzocht.

Op verzoek van de GI of de RvdK kan de kinderrechter wanneer de gronden de ondertoezichtstelling en eventueel de machtiging uithuisplaatsing nog steeds van toepassing zijn telkens met maximaal een jaar verlengen, mits dit niet strijdig is met wat voor het kind aanvaardbaar is.

Bij het verzoek tot verlenging van de machtiging uithuisplaatsing en nadat deze machtiging is verleend, kan de RvdK, als de GI dit niet verzoekt, de kinderrechter verzoeken het gezag gedeeltelijk te laten uitoefenen door de GI als dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Hij kan dit doen met betrekking tot (1) de aanmelding bij een onderwijsinstelling, (2) het geven van toestemming voor een medische behandeling voor een minderjarige jonger dan twaalf jaar of een minderjarige ouder dan twaalf jaar die onvoldoende in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen of (3) het doen van een aanvraag voor een verblijfsvergunning (art. 1:265e BW).

Naarmate de ondertoezichtstelling en de eventuele uithuisplaatsing langer duurt en thuisplaatsing of herstel van de relatie met de ouder(s) minder haalbaar lijkt zal, afhankelijk van de leeftijd van het kind en van zijn situatie, steeds overwogen moeten worden of een gezagsbeëindigende maatregel nodig is. Wordt na een uithuisplaatsing van twee jaar, in het kader van een ondertoezichtstelling, door de GI om verlenging verzocht, dan moet de RvdK de kinderrechter adviseren over dit verzoek om verlenging van de ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing. De RvdK weegt daarbij af in hoeverre hulpverlening binnen een voor het kind aanvaardbare termijn tijdens de ondertoezichtstelling het beoogde resultaat kan hebben of dat dit ook zonder ondertoezichtstelling bereikt kan worden, dan wel dat een gezagsbeëindigende maatregel nodig is (art. 1:265j, lid 3 BW).

1.1.1. Taken n.a.v. verzoek tot ondertoezichtstelling en tijdens ondertoezichtstelling

Alhoewel bijna alle verzoeken om een ondertoezichtstelling door de RvdK zelf worden ingediend, kan ook de officier van justitie een verzoek tot ondertoezichtstelling bij de kinderrechter indienen. Indien de RvdK niet overgaat tot het indienen van een verzoek tot ondertoezichtstelling kunnen (pleeg)ouders overgaan tot het indienen van dit verzoek (art. 1:255, lid 2 BW).

De burgemeester kan, indien de RvdK geen verzoek tot ondertoezichtstelling indient, het oordeel van de kinderrechter vragen of een ondertoezichtstelling noodzakelijk is. De RvdK deelt zijn beslissing, niet over te gaan tot het indienen van een verzoek tot ondertoezichtstelling, schriftelijk mee aan degene die het verzoek tot onderzoek heeft gedaan, waarna deze de burgemeester kan informeren. De burgemeester kan vervolgens de RvdK verzoeken de zaak voor te leggen aan de

kinderrechter. Dit doet de RvdK binnen twee weken na dagtekening van het verzoek van de burgemeester.

Indien er een ondertoezichtstelling loopt, kan de GI een verzoek tot vervanging van de gezinsvoogdijinstelling doen (art. 1:259 BW) of een verzoek tot opheffing (art. 1:261 BW). De met het gezag belaste (pleeg)ouders, de minderjarige van twaalf jaar of ouder en de RvdK zijn bevoegd deze verzoeken in te dienen als de GI hiertoe niet overgaat.

1.2. Gezagsbeëindigende maatregel

De rechtbank kan het gezag van een ouder beëindigen als (1) een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd en de ouder binnen een voor het kind aanvaardbare termijn niet de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding, zoals bedoeld in artikel 1:247 BW, kan dragen of (2) als de ouder het gezag misbruikt. Met de eerstgenoemde voorwaarde is er een duidelijke verbinding gemaakt met de ondertoezichtstelling. Als de RvdK inschat dat de ouder binnen een voor het kind aanvaardbare termijn de verantwoordelijkheid kan dragen, is een gezagsbeëindigende maatregel geenoptie. Bij deze afweging dient nadrukkelijk de mogelijke inzet van het sociale netwerk van het gezin betrokken te worden.

Zowel de RvdK als het Openbaar Ministerie kunnen een verzoek indienen voor een gezagsbeëindigende maatregel bij de rechtbank. Degene die tenminste een jaar het kind verzorgt en opvoedt als behorende tot zijn gezin is bevoegd een verzoek tot het nemen van een gezagsbeëindigende maatregel in te dienen als de RvdK niet tot een verzoek overgaat.

De GI kan, indien de RvdK geen verzoek tot gezagsbeëindigende maatregel indient, het oordeel van de rechtbank vragen of een gezagsbeëindigende maatregel noodzakelijk is. De RvdK deelt zijn beslissing om niet over te gaan tot het indienen van een verzoek tot het nemen van een gezagsbeëindigende maatregel, schriftelijk mee aan de GI, waarna deze de RvdK kan verzoeken de zaak voor te leggen aan de rechtbank.
Dit doet de RvdK binnen twee weken na dagtekening van het verzoek van de GI. De rechtbank kan ambtshalve de beëindiging van het gezag uitspreken.

Indien de gezagsbeëindigende maatregel van beide ouders door de rechtbank wordt uitgesproken dan komt het gezag open te staan . Daarom moet in het onderzoek al bekeken worden waar de voogdij het beste belegd kan worden. Nagegaan wordt onder andere of de voogdij belegd kan worden bij pleegouders indien het kind al in een perspectief biedend (netwerk)pleeggezin verblijft. Indien de pleegouders met de voogdij belast willen worden en daartegen geen bezwaren zijn, verzoekt de RvdK de pleegouders met de voogdij te belasten. Wanneer de pleegouders naar de mening van de RvdK (nog) niet met de voogdij belast kunnen worden, wordt de motivering hiervan in het rapport opgenomen. Daar kan onder meer sprake van zijn als een intermediair tussen ouders en pleegouders gewenst is. Het kan ook zijn dat de RvdK adviseert de voogdij aan (andere) familie of een GI op te dragen.

1.3. Voorlopige maatregelen

1.3.1. Voorlopige ondertoezichtstelling

Indien er sprake is van een acute en ernstige bedreiging voor de minderjarige en het vermoeden bestaat dat de ouders binnen een voor het kind aanvaardbare termijn niet de verantwoordelijkheid kunnen dragen kan de RvdK de kinderrechter verzoeken de ondertoezichtstelling met onmiddellijke ingang voorlopig voor de duur van maximaal drie maanden uit te spreken en de GI te machtigen om de minderjarige met spoed uit huis te plaatsen (art. 1:257 BW). Overigens stelt de wet een uithuisplaatsing bij een vots niet als vereiste, maar het is in de praktijk wel gebruikelijk dat bij een verzoek tot vots ook een machtiging uithuisplaatsing wordt verzocht. Er zijn echter situaties waarin een vots onder strikte voorwaarden voor ouders voldoende is om de veiligheid van een kind te kunnen waarborgen.

1.3.2. Voorlopige voogdij

De rechtbank kan het gezag van een ouder schorsen indien

1. Er een ernstig vermoeden bestaat dat de grond voor een gezagsbeëindigende maatregel is vervuld en schorsing van het gezag noodzakelijk is om een acute en ernstige bedreiging voor de minderjarige weg te nemen.

óf

2. Als een medische behandeling noodzakelijk is van een minderjarige jonger dan twaalf jaar of van een minderjarige ouder dan twaalf jaar die niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen en de ouder die het gezag uitoefent toestemming voor behandeling weigert (art. 1:268 BW).

Mocht de RvdK niet overgaan tot een verzoek om het gezag van de ouder(s) te schorsen, dan kan de GI de RvdK verzoeken het oordeel van de rechter te vragen of een schorsing van het gezag noodzakelijk is.
Als een schorsing van het gezag ertoe leidt dat een vacuüm in de gezagsuitoefening ontstaat, belast de rechter een GI met de voorlopige voogdij over het kind. De voorlopige voogdij vervalt na verloop van drie maanden, tenzij voor het einde van deze termijn beëindiging van het gezag is verzocht.

De kinderrechter kan ook een voorlopige voogdij uitspreken, indien dit dringend en onverwijld noodzakelijk is, ingeval van ontbrekend gezag of van niet uitoefenen van gezag (art. 1:241 BW). Dat kan eveneens indien een minderjarige jonger dan zes maanden niet onder voogdij van een rechtspersoon staat en zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de RvdK als pleegkind is opgenomen.
Ook hier vervalt de maatregel na verloop van drie maanden, tenzij voor het einde van deze termijn om een voorziening in het gezag is verzocht.

Een schorsing van het gezag kan voorts verzocht worden na onderzoek van de RvdK naar de leefsituatie van een minderjarige die door anderen dan degene die het gezag uitoefent wordt opgevoed en verzorgd en er een redelijk vermoeden bestaat dat de minderjarige in strijd met een wettelijk voorschrift in dat gezin is opgenomen (art. 1:241, lid 7 BW).

2. Werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming

2.1. Intake

Opvoedvragen en opvoedproblemen dienen zo vroeg mogelijk gesignaleerd te worden. Mocht met ondersteuning van een laagdrempelige algemene of individuele voorziening de zorg onvoldoende kunnen worden weggenomen kan een melding bij Veilig thuis gedaan worden of rechtstreeks bij de RvdK indien een kinderbeschermingsmaatregel dringend nodig lijkt. Een verzoek aan de RvdK om onderzoek naar de noodzaak van een kinderbeschermingsmaatregel wordt met stukken onderbouwd. Uit deze stukken dient te blijken welke hulpverlening is ingezet en waarom deze onvoldoende resultaat heeft opgeleverd, dan wel waarom hulpverlening niet mogelijk is.
Tevens dient te blijken dat inzet van het sociale netwerk van het gezin onvoldoende oplevert om de bedreigende ontwikkeling van het kind af te wenden. Zo nodig kan de RvdK de verzoeker om nadere informatie vragen.

De RvdK zal in een acute en ernstig bedreigende situatie van een minderjarige, een melding van een burger of van een organisatie rechtstreeks in ontvangst nemen, beoordelen en een onderzoek instellen. Voorts zal de RvdK een onderzoek in een andere categorie uitbreiden met een beschermingsonderzoek als in dat andere onderzoek sprake is van (het vermoeden van) een bedreigende situatie van een minderjarige en een kinderbeschermingsmaatregel overwogen moet worden.
De RvdK doet hiervan in beide situaties melding aan het college van B&W of aan een door het college aangewezen jeugdhulpaanbieder (art. 3.1, lid 3 Jw).

Niet in de laatste plaats heeft de RvdK een maatschappelijke advies- , informatie- en consultfunctie ten behoeve van derden.

2.1.1. Kwaliteitseisen ten aanzien van de intakewerkzaamheden

Intake vindt plaats door medewerkers van de RvdK met adviestaken, dit zijn raadsmedewerkers met specifieke kennis en vaardigheden (zoals juridische kennis, kennis van de sociale kaart, inzicht in de samenwerkingsrelaties en netwerken in de regio en vaardigheden met betrekking tot de consultfunctie). Het integraal benaderen van zaken is een belangrijk uitgangspunt. Door de medewerkers met adviestaken vindt triage (selectie, beoordeling, weging) en advies plaats. Afhankelijk van de manier waarop dit binnen de diverse jeugdzorgregio's is georganiseerd kan besluitvorming plaatsvinden aan een Jeugdbeschermingstafel. Ook de casusregie en de toetsende taak (niet noodzakelijkerwijs ook onderzoek) wordt door deze medewerkers uitgevoerd. Een besluit om (g)een onderzoek in te stellen dient door minimaal twee raadsmedewerkers genomen te worden.
Zo nodig wordt de gedragsdeskundige of de juridisch deskundige betrokken in deze besluitvorming.

2.1.2. Advies en triage

De RvdK is beschikbaar voor overleg met de gemeente, de gemandateerde instelling, de GI en Veilig Thuis, zodra zij jeugdhulp in het gedwongen kader overwegen, ook als dat nog niet leidt tot een Verzoek tot ondertoezichtstelling (VTO).
Inzet is om waar mogelijk het gedwongen kader te voorkomen en het advies van de RvdK levert hier een bijdrage aan.

De instantie die een zaak met de RvdK wil bespreken, informeert hierover de ouders of eventuele verzorgers en kinderen ouder dan 12 jaar. Dit gebeurt voordat het overleg plaatsvindt, tenzij dit niet mogelijk is in verband met de veiligheid van het kind. Uitgangspunt is dat ouders en kind bij een fysiek overleg aanwezig zijn en dat zij over een telefonisch consult worden geïnformeerd door degene die de RvdK om consult en advies vraagt.

De RvdK bewaakt de ondergrens als het gaat om de veiligheid van het kind. De RvdK zal aangeven wat er in deze situatie tenminste nodig is om de veiligheid van de betrokken kinderen te waarborgen en de gang naar het gedwongen kader te voorkomen.

De RvdK levert als resultaat een advies. Op basis van dit advies kan de organisatie die raadsbemoeienis overweegt weer verder met de zaak of kan hij besluiten om een VTO in te dienen. De RvdK kan, wanneer zij daartoe aanleiding ziet, ook zelf besluiten om een raadsonderzoek te starten naar een ontwikkelingsbedreiging, op basis van een eigen afweging.
De RvdK kan ook ambtshalve besluiten een Beschermingsonderzoek te starten wanneer de RvdK vanuit een andere taak onderzoek doet en daar een zorgelijke situatie van een minderjarige aantreft. Uiteraard met instemming en medeweten van de ouders en bij voorkeur ook in overleg met ouders.

2.1.3. Registratie in KBPS vanaf de start

Ouders en hun betrokken kinderen worden vanaf het moment van een adviesvraag (tenzij deze anoniem is gesteld) altijd in KBPS geregistreerd. In dit geval zal de RvdK zelf de registratie aan ouders moeten melden op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

2.2. Onderzoek

In hoofdstuk 4 van het Kwaliteitskader 2021 staat aangegeven waaraan een onderzoek en het rapport dienen te voldoen. Ook dient de RvdK zich bij de start van het raadsonderzoek in kennis te stellen van de afspraken die er zijn gemaakt over de wijze waarop de hulpverlening aan het gezin plaatsvindt voorafgaand aan het raadsonderzoek en tijdens het raadsonderzoek, wie daarbij het aanspreekpunt is en op welke wijze afstemming met de RvdK plaatsvindt. Daarnaast dient de RvdK per casus afspraken te maken met betrokkenen over de wijze waarop de veiligheid van het kind tijdens het onderzoek wordt geborgd. Als er over bovengenoemde punten geen afspraken zijn, dient de RvdK ervoor te zorgen dat die er alsnog komen.

In het beschermingsonderzoek dient aan de orde te komen:

- de ernst van de bedreiging van de minderjarige(n) (niet alleen de directe aanleiding of symptomen maar ook de onderliggende problematiek);
- zorgpunten en sterke punten in de ontwikkeling van de minderjarige(n) en aandacht voor de ontwikkelingsfase;
- zorgpunten en sterke punten van het persoonlijk functioneren van de ouder(s) en/of verzorger(s) en van de minderjarige(n), opvoedingsomgeving, aandacht voor basale zorg en veiligheid, het handelen van de opvoeder en zijn perspectieven: wat is nodig om te zorgen dat het kind veilig op kan groeien;
- ten aanzien van de hulpverlening: de mogelijkheden van ouder(s)/verzorger(s)/minderjarige(n) om de nodige hulp te accepteren en te benutten met daarbij aandacht voor de eventuele hulpverleningsgeschiedenis (inclusief de eventueel behaalde resultaten) en de toekomstverwachtingen;
- de mogelijkheden van het sociale netwerk om het gezin te ondersteunen;
- of het kind gesproken is of alleen geobserveerd (afhankelijk van oa de leeftijd);
- opvragen van justitiële documentatie, als het kind al in een netwerkgezin verblijft dat nog niet als formeel pleeggezin is goedgekeurd.

Binnen een multidisciplinair overleg wordt het onderzoeksplan vastgesteld.
Dit gebeurt op basis van de melding en het verzoek tot onderzoek, de eventuele bijgevoegde stukken en de inhoud van het eventueel bij de RvdK aanwezige dossier van het gezin of van de andere kinderen. Als tijdens het raadsonderzoek blijkt dat vrijwillige hulpverlening tot de mogelijkheden behoort, zorgt de raadsonderzoeker voor de verwijzing van de cliënt naar de hulpverlening. Wanneer verwijzing naar vrijwillige hulpverlening niet tot de mogelijkheden behoort en hulpverlening wel noodzakelijk is, wordt een kinderbeschermingsmaatregel overwogen.

Bij de besluitvorming hierover wordt de gedragsdeskundige en indien voorgeschreven de juridisch deskundige betrokken (Kwaliteitskader 2021, paragraaf 4.4). De te vragen maatregel en de consequenties ervan worden met betrokkenen besproken. De ouders en/of verzorgers worden geïnformeerd dat zij kunnen kiezen voor een (gezins-)voogd met een specifieke godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging of indien nodig een (gezins-)voogd die deskundig is in hulpverlening aan kinderen met een verstandelijke beperking.
Indien een bij het onderzoek betrokken informant professionele bemoeienis met het kind heeft, dient de informant geïnformeerd te worden over de uitkomst van het onderzoek. Nadat een kinderbeschermingsmaatregel door de rechter is uitgesproken, zal de raadsonderzoeker de zaak inhoudelijk aan de GI overdragen (tenzij dit al gebeurd is).

Op '[Zo Werkt de RvdK]' en op de raadsnetpagina [Bescherming] is meer informatie te vinden over werkprocessen, registratieregels, werkwijzen, handreikingen e.d. zowel voor de beschermingsonderzoeken in het algemeen als voor specifieke taken (kindermishandeling, Caribisch, IKO, IKB, prenatale kinderbescherming, eergerelateerd geweld, vrouwenverminking, kinderuitbuiting, partnerdoding, vreemdelingen, schipholkinderen, weglopers, PI kinderen, seksueel misbruik, informeel netwerkgezin, vervangende toestemming bij medische handelingen/zorg en toetsende taak).

2.3. Rapportage

Zie Kwaliteitskader hoofdstuk 4. Als de andere kinderen in het gezin niet in het onderzoek betrokken zijn, moet dit in de rapportage gemotiveerd worden.

2.4. Toetsende taak

Nadat de kinderrechter een ondertoezichtstelling heeft uitgesproken, is de GI verantwoordelijk voor de uitvoering van deze maatregel. Dit geldt ook voor een aan de GI verleende machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige door de kinderrechter.
De wet bepaalt dat de RvdK de besluiten die de GI neemt in het kader van zijn uitvoeringstaak, in drie situaties vooraf moet toetsen:

- indien de GI geen verlenging vraagt van de door de kinderrechter vastgestelde termijn van de ondertoezichtstelling;
- indien de GI geen verlenging vraagt van de door de kinderrechter vastgestelde termijn van een machtiging tot uithuisplaatsing;
- indien de GI een uithuisplaatsing tussentijds wil beëindigen, dus vóór het aflopen van de door de kinderrechter bepaalde termijn.

Daarnaast heeft de RvdK vanaf 1 januari 2015 een adviserende taak indien een GI na een ondertoezichtstelling met machtiging uithuisplaatsing van twee jaar of langer om een verlenging daarvan verzoekt.

De RvdK ontvangt bericht van de GI. De RvdK toetst in eerste instantie het voornemen op basis van de informatie die door de GI wordt verstrekt. De RvdK bepaalt of de informatie volstaat om een beslissing te nemen of een advies te geven. Als bekend is dat ouders het niet eens zijn met het voornemen van de GI, betrekt de RvdK hen bij de toetsing. Indien nodig vergaart de RvdK aanvullende informatie. Op basis van de volledige informatie weegt de RvdK af of hij instemt met het voornemen van de GI of dat het starten van een raadsonderzoek noodzakelijk is.

Indien de RvdK op basis van de beschikbare informatie van mening is, dat een verlenging van de ondertoezichtstelling en/of verlenging van de machtiging uithuisplaatsing dient te worden overwogen, kan de RvdK zelf een rekest indienen voor een ondertoezichtstelling en/of uithuisplaatsing (al dan niet na nader onderzoek door de RvdK).

2.5. Specifieke onderzoeken

De RvdK doet ook beschermingsonderzoeken in de volgende gevallen:

- Internationale kinderbescherming (IKB)

Bij internationale kinderbescherming gaat het om kinderen die verhuizen naar Nederland of die vertrekken naar het buitenland. Het gaat om kinderen over wie zorgen zijn over hun veiligheid. Bijvoorbeeld als een buitenlandse rechter een beschermingsmaatregel heeft opgelegd en het kind komt naar Nederland. De buitenlandse ketenpartner vraagt dan aan de RvdK om onderzoek te doen.

- Internationale kinderontvoering (IKO)

De RvdK heeft verschillende taken in Internationale Kinderontvoering (IKO) zaken. De RvdK wordt ingeschakeld door de rechtbank, de Centrale Autoriteit (onderdeel van Ministerie van Justitie) of door het OM. De RvdK is aanwezig bij alle IKO zittingen die in Nederland zijn. Meer informatie

- Caribisch gebied

Met de CAS eilanden (Curaçao, Aruba, Sint Maarten) en BES eilanden (Bonaire, st. Eustatius, Saba) zijn afspraken gemaakt voor minderjarige kinderen uit het Caribisch gebied die naar Nederland komen. De RvdK doet dan een onderzoek naar de geschiktheid van de tijdelijke voogd in Nederland voordat het kind naar Nederland komt. Voor het plaatsen van Caribische kinderen in de gesloten jeugdhulp zijn specifieke afspraken gemaakt. Meer informatie

- Gezag (anders dan na echtscheiding)

De RvdK kan worden ingeschakeld bij openstaand gezag, onbevoegdheid van de ouder(s) met gezag, bij een verzoek om gezag door een opvoeder (niet-ouder) en bij een verzoek van herstel van ouderlijk gezag (na eerder beëindiging van dat gezag). Zie Factsheet Gezag (anders dan na echtscheiding).

- Wijziging verblijfplaats

- De rechtbank kan de RvdK advies vragen naar aanleiding van een verzoek van ouders met gezag of van een voogd om wijziging in de verblijfplaats van de minderjarige te mogen brengen. Zie ook Factsheet rechtspositie pleegouders.
- Ouder in gevangenis die kind bij zich in gevangenis wenst: Indien een ouder een kind bij zichzelf in een inrichting wil opnemen (bijvoorbeeld gevangenis of TBS kliniek), kan de directeur van de instelling de RvdK vragen om een beschermingsonderzoek te doen (zie PI baby).
- Weglopers: Indien een kind is weggelopen en elders verblijft zonder toestemming van de ouders wordt de RvdK ingeschakeld. Meer informatie.

3. Voorbereiding op zitting

Het ontbreken van belangrijke informatie heeft invloed op de navolgbaarheid van het rapport van de RvdK. Nadat het raadsonderzoek is afgerond heeft de RvdK geen zicht meer op de actuele situatie. Cruciale informatie in de periode na afronding van een raadonderzoek tot aan de zitting moet gedeeld worden met de RvdK willen wij onze taak goed kunnen uitvoeren. Er zal dus voorafgaande aan de zitting contact wordt opgenomen met de GI (als zij betrokken zijn) over de actuele stand van zaken.)